

Valentine Kalan
654 W. 161 St.
New York, N.Y. 10032
8-13-5

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 141

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, AUGUST 29, 1974

LETO LXXVI. — VOL. LXXVI

Waldheim v Atenah, na Cipru in v Ankari

Glavni tajnik ZN Kurt Waldheim je obiskal koncem preteklega tedna in v začetku tega Atene, Nikozio in Ankaro.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Ko se je ciprska kriza znova zategnila in so razgovori obtičali, je odšel glavni tajnik ZN Kurt Waldheim na pot v Atene, kjer se je seznanil z grškim stališčem, od tam je nadaljeval pot v Nikozio, kjer se je sestel z vodnikom Grkov in Turkov ter predsedoval njunemu prvemu srečanju, pa nato nadaljeval pot v Ankaro.

Waldheimu je uspelo pripraviti in voditi prvi sestanek po koncu turškega vojaškega napada na Cipru med vodnikom otoških Grkov Cleridesom in vodnikom otoških Turkov Denktashem. Razgovarjala sta se o vprašanih beguncih in o ukrepih, ki naj bi izboljšali njihov žalostni položaj. Obljubila sta, da se bosta ponovno srečala prihodnji ponedeljek.

Glavni tajnik ZN je mnenja, da je srečanje napredek in vidi v tem možnost obnove razgovorov med Turki in Grki, ki naj bi privedli do rešitve spora. Med tem je grška vlada v Atenah sporočila vladi Sovjetske zveze, da sprejema njen predlog za mednarodno konferenco za reševanje ciprske krize, četudi predloga odsvetovale. Turčija je predlog odklonila in tako so storišča ZDA in Velika Britanija, ki vidijo v njem le sovjetsko željo vmešati se v položaj in iztisniti za sebe čim več koristi.

Kurt Waldheim je po svojih razgovorih v Atenah, Nikoziji in Ankari prišel do zaključka, da se je položaj na Cipru spremenil in da se morajo čete Združenih narodov, ki so na otoku že 10 let, prilagoditi novim razmeram, da bodo sposobne vršiti svoje naloge — v prvi vrsti skrbeti za mir na otoku.

Španija in Maroko si v laseh zaradi Sahare

MADRID, Šp. — Španska Sahara je puščavsko ozemlje z okoli 108.000 kvadratnih milj površine in z le okoli 70.000 prebivalci, pretežno beduini. Do pred nekaj leti se za to ozemlje ni nihče dosti menil. Ko so tam odkrili pod površino obsežna ležišča fosfatov, verjetno ena največjih na svetu, se je položaj čez noč spremenil.

Za Špansko Sahara se potegujejo Maroko, Mavretanija in celo Alžirija. Njena neposredna sosedja sta Maroko in Mavretanija, Alžirija se dotika ozemlja le na ozkem pasu.

Španija je izjavila, da bo dala prebivalstvu svoje Sahare priložnost, da z ljudskim glasovanjem odloči o svoji bodočnosti. Maroko to odklanja in zahteva ozemlje za sebe. Grozi, da ga bo zasedel z vojaško silo, če mu ne bo prepuščeno mirnim potom.

Vremenski prerok

Hladno in deževno. Najvišja temperatura okoli 73 F (22 C).

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Vrhovni sodnik W. E. Burger je odklonil prošnjo J. Ehrlichmana za odložitev razprave o Watergate do prihodnjega januarja. Njen začetek je bil odložen za tri tedne in se bo začel 30. septembra 1974.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Ford je priredil sinoči za člane vlade in svoje sodelavce večerjo in ples, na katero je prišel tudi N. A. Rockefeller s svojo ženo.

MIAMI, Fla. — Tropični vihar Becky se je spremenil v hurikan, prvi v tej sezoni, pa je daleč proč od obale ZDA in ne pričakujejo, da bi te kako prizadel.

GUADALAJARA, Meh. — Skupina gverilcev je včeraj dopoldne ugrabila tu Joseja Z. Hernandeza, očima predsednika republike Luisa Echeverrija. Bajje je zahtevala 1,6 milijona dolarjev odkupnine za njegovo vrnitev.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska vesoljska ladja Sojuz 15, v kateri sta pretekli ponedeljek odletela v vesolje kozmonavta Sarafanov in Demin, se je včeraj nepričakovano vrnila na Zemljo. Zahodni opazovalci so mnenja, da nekaj v Sojuzu ni bilo v redu ali da se ta ni mogel povezati z vesoljsko postajo Saljut 3 ali pa da je ta v takem stanju, da ni več uporabna. Uradno sovjetsko poročilo pravi le, da sta kozmonavta "opravila svojo nalogo" in se vrnila.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je bilo tu objavljeno, da pride 8. oktobra 1974 na uradni obisk vodnik Poljske Edward Gierek. Ta je vodnik Komunistične partije Poljske, slično kot L. I. Brežnev v ZSSR. Na obisk ga je povabil predsednik Nixon tekom svojega obiska na Poljskem spomladi 1972. Tekom septembra so napovedani pri p r e d s e d n i k u

Nixon v skrbih najel odvetnika za obrambo

Bivši predsednik Richard Nixon je vprašal kong. D. Kuykendalla, republikanca iz Teksasa, svojega zvestega podpornika, če hočejo še njegovo "truplo".

WASHINGTON, D.C. — Ko so glasovi nepomirljivih nasprotnikov za njegovo obtožbo vedno glasnejši, četudi je očitno, da ameriška javnost z veliko večino odklanja sodno postopanje proti bivšemu predsedniku ZDA, se je ta zavedel položaja in najel v glavnem mestu odvetnika Herberta J. Millerja Jr., da ga zastopa v zadevah Watergate, pa tudi v vseh drugih morebitnih sodnih razpravah.

Herbert L. Miller Jr. je bil v času Nixonove vlade visok uradnik v pravosodnem tajništvu. Njegova prva naloga naj bi bila vplivati na L. Jaworskoga, da ne bo iskal obtožbe bivšega predsednika ZDA.

R. M. Nixon je pred par dnevi telefonično poklical kong. Dana Kuykendalla, republikanca iz Teksasa, ki je Nixonu ves čas zvesto podpiral in ga vprašal, če "hočejo morda še njegovo truplo". Kongresnik mu je odgovoril, da v Kongresu prav gotovo ni take želje.

Pričujejo, da bo R. M. Nixonu skoraj izročen poziv na pričanje v sodni razpravi proti J. D. Ehrlichmanu v zadevah prikrivanja vloma v Watergate.

Fordu predsednik izraelske vlade I. Rabin, predsednik japonske vlade Tanaka in predsednik italijanske republike G. Leoni.

PARIZ, Fr. — Francoska vlada je ukinila prepoved prodaje in izvoza orožja v države Srednjega vzhoda.

Pobegle jetnike zajeli

STEPHENVILLE, Tex. — Policija je končno po štirih dneh zajela tri iz ječe v Coloradu pobegle jetnike pretekli ponedeljek. Eden je bil ubit, ostala dva pa sta bila ujeta živa v noči od ponedeljka na torek.

Tekom svojega divjanja in skrivanja po begu so pobegli jetniki ubili nekoga moža in ženo, ugrabili in poslili dve mladi ženski in ranili pet drugih oseb. Pobegle je iskalo in lovilo preko 200 pripadnikov krajevne in državne policije.

Islandija dobila novo, ZDA naklonjeno vlado

Predsednik nove vlade Islandije je odločen podpornik NATO in islandskega članstva v njem.

REJKAJAVIK, Island. — Pri parlamentarnih volitvah 30. junija ni nihče dobil večine, ne stara vlada Olafurja Johannessona in ne njena opozicija. Vlada kljub vsemu ni kazala nobene volje za odstop, dokler ni bila sestavljena nova vladna koalicija z večino v novem parlamentu.

Tako vladno koalicijo se je posrečilo končno zadnje dni sestaviti Geiru Hallgrimssonu, vodniku Neodvisne stranke in odločnemu podporniku NATO in Islandije v njem. V vladno koalicijo se je povezal s progresivno stranko in si tako zagotovil v parlamentu potrebno večino.

Stara vlada je bila močno leviciarska, saj so bili v njej zastopani tudi komunisti, in je zato zahtevala ukinitvev ameriškega oporišča Keflavik na Islandiji. ZDA in NATO so iskali možnost za ohranitev tega oporišča, ki je potrebno za nadziranje severnega Atlantika in predvsem za prihajanje sovjetskih pod-

FORD JE PROTI OBNOVI NADZORA CEN IN PLAČ

Predsednik Gerald R. Ford je včeraj na svoji prvi tiskovni konferenci izjavil, da je proti uvedbi nadzora nad cenami in plačami in da je z vodniki Kongresa prišel do zaključka, da v sedanjem Kongresu uvedba nadzora ne bi bila uzakonjena. — Richard Nixon je bil dovolj kaznovan in Ford je izjavil, da bo na kraju on tisti, ki bo v okviru zakonov odločil o njem, če bo treba in kadar bo treba.

Gerald Ford

WASHINGTON, D.C. — Včeraj popoldne ob pol treh je imel predsednik ZDA Gerald R. Ford po preteku 19 dni svojega vodenja ZDA prvo tiskovno konferenco. Na njej je odgovarjal odkrito in jasno na vprašanja, ki so mu jih stavili novinarji. Ve-

mornic v severozahodni del Atlantika. Pričujejo, da bo nova vlada Islandije omogočila ZDA nadaljno uporabo Keflavika.

čina se je vrtela okoli inflacije in okoli usode Richarda M. Nixon. Le nekaj vprašanj se je tikalo zunanje politike, predvsem Kube. Na splošno je predsednik konference dobro obvladoval in pokazal na njej tudi, da ve, kaj hoče. Poudaril je ponovno važnost boja proti inflaciji in svojo odločnost v tem boju.

Predsednik Ford je govoril o potrebi varčevanja in omejevanja izdatkov zvezne vlade. Izjavil je, da bodo vsi njeni oddelki omejili izdatke, kolikor je le možno, tudi obrambno tajništvo. Pri tem je dodal, da naj armada, mornarica in letalstvo dobijo toliko denarja, kot je potrebno za ohranitev njihove moči v skladu z mednarodnim položajem. Vso nepotrebno "mast" bo iztisnil Kongres, nato pa še obrambni tajnik. Isto velja za vsa ostala tajništva in zvezne agencije.

Tudi vsi državljani naj bi se ravnali po zgledu zvezne vlade in varčevali pri vsakem peniju, dokler inflacija ogroža v tolikem obsegu naše narodno gospodarstvo.

Nixon bil kaznovan dovolj

Na vprašanje o bivšem predsedniku R. M. Nixonu in možnosti, da ga pozovejo pred sodišče, je predsednik Ford dejal, da doslej še ni bil ničesar obtožen v okviru sodnega postopka in da zato ne bi bilo prav, če bi on o tem zavzel kako stališče.

Izjavil je, da je on kot predsednik ZDA najvišja avtoriteta v tem in da bo to svojo pravico uporabil, če bo nastopila in kadar bo nastopila potreba v tem pogledu.

Sprememba odnosa do Kube

Večji del tiskovne konference, ki je trajal le pol ure, je bil izpolnjen z vprašanji domače politike, inflacije in Nixonu, na dnevni red je vendar prišlo tudi vprašanje odnosov do Kube. Predsednik ZDA je dejal, da bodo ZDA v tem vprašanju nastopale v soglasju z ostalimi članicami Organizacije ameriških držav, ki so leta 1946 sklenile prekiniti s Kubo vse redne vezi in odredile proti njej gospodarski bojkot. Od tedaj se je položaj v marsičem spremenil in več držav OAD je obnovilo redne diplomatske in trgovinske stike s Kubo. Vprašanje je, kaj bodo v tem pogledu storile ZDA.

V kolikor bo Kuba pokazala, da je svoje staro sovražno stališče do ZDA spremenila in ne bo več poskušala izvažati svoje revolucije v države Latinske Amerike, bodo ZDA to spremenjeno stališče upoštevale in odnose do Kube v sporazumu z OAD temu prilagodile, je dejal predsednik Ford.

Samo dokaz

PARIZ, Fr. — Nad blagajno v prodajalni starin visi napis: "Če lahko dokažete, da naše stilo pohištvo ni pristno, t.j. iz ustreznega obdobja, smete kupljene predmete plačati s ponarejenimi bankovci."

Iz Clevelanda in okolice

Uprava AD išče raznašalca lista— Uprava Ameriške Domovine išče raznašalca za E. 71 St., Lockyear, Hecker in Myron avenue. Kličite 431-0628.

Vabilo k sprejemu— Slovenska kulturna društva Liliija, Kres in Korotan vabijo clevelandске rojake, da se jim pridružijo pri sprejemu koroških pevcev jutri, v petek, ob sedmih zvečer na parkališču Slovenskega doma na Holmes Avenue. Vsi, ki so ponudili gostom svojo stremo, so prošeni, da se njih sprejema za gotovo udeležijo.

Romanje v Frank, Ohio— Naknadno sporočamo, da bo na vsakoletno romanje DSPB v Frank, Ohio, odpeljal en avtobus tudi od cerkve sv. Lovrenca. Prijave za romanje sprejema Alice Arko, telefonska številka 341-7540.

Urad Ameriške Domovine zaprt—

Urad Ameriške Domovine bo zaradi praznovanja Delavskega dne, zaprt za stranke od jutri, to je od petka, 30. avgusta, ob enih popoldne do torka, 3. septembra, ob pol devetih zjutraj.

Kdor bi imel za objavo kako novice ali sporočilo, naj jo jasno napiše, se podpiše z imenom in naslovom in naj jo vrže v pošto no rezo poleg vhoda v urad AD na 6117 St. Clair Avenue.

Skupno sv. obhajilo— Članice Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete imajo to nedeljo pri osmi maši skupno sv. obhajilo, ure molitve in sestanka pa tokrat še ne bo.

Začetek šole— Danes, 29. avgusta, se je začela šola pri Mariji Vnebovzeti, pri Sv. Vidu pa se začne prihodnji torek, 3. septembra z mašo ob 8.15 in celodnevni poukom.

K molitvi— Člani Društva Najsv. Imena fare sv. Vida so vabljeni nocoj ob 7.30 v Zakrajškov pogrebni zavod k molitvi za umrlo Julijo Bokar.

Popravek— Umrli Mary Nosan, katere pogreb je danes, je bila članica Podružnice št. 21 Slovenske ženske zveze in ne Podružnice št. 25, kot nam je bilo napačno sporočeno. Na mrtvaškem odru je v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

K molitvi— Članice Oltarnega društva fare sv. Vida, Podružnice št. 25 SZZ in Društva sv. Cecilije št. 37 ADZ so vabljene v petek ob 8.30 zjutraj v Zakrajškov pogrebni zavod k molitvi za umrlo Julijo Bokar.

Javne knjižnice dobile novega upravnika—

Za novega upravnika sistema javnih knjižnic v Clevelandu je bil izbran Ervin J. Gaines, vodnik javnih knjižnic v Minneapolisu, Minn. Nastopil bo 1. novembra. Letno bo imel okoli \$40.000 plače, kar je verjetno najvišja plača za tak posel v vsej deželi. Pri tem javne knjižnice predlagajo potrditev 1,5 tisočinke davčne naklade za svoje poslovanje.

Le tri skodelice

Zdravniki medicinskega centra Maryland so ugotovili, da dve ali tri skodelice kave na dan poživljajo, pet ali več skodelic pa obremenjuje srce, ožilje in vegetativno živčevje.

GLAVNI UREDNIK LJUBLJANSKEGA "DELA" O GOSPODARSKIH RAZMERAH V JUGOSLAVIJI

Mitja Gorjup, glavni urednik ljubljanskega lista "Delo", uradnega glasila Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, je nedavno pod naslovom "Naj o delu avgusta ne bi govorili?" razmere v Jugoslaviji takole opisal:

V najtoplejših avgustovskih dneh, ko so misli in želje ljudi tako rekoč najbolj enotne in kot le redkokdaj usmerjene k istemu — počitniškemu cilju, smo v Jugoslaviji resneje kot doslej začeli govoriti o — delu. Videti je svojevrsten in na prvi pogled pristrčen paradoks, da prav tedaj, ko resnično in objektivno človeška narava hoče počitek in ljubi lenobo, mi, ki počitek nasploh preveč cenimo, začnemo kampanjo v korist dela.

In očitno v teh dneh ni šlo za zagato novinarjev, ki naj ne bi vedeli, kako zapolniti časopis, pa smo odkrili, da delamo v Jugoslaviji le 134 dni v letu, počivamo pa polnih 231 dni, če prištejemo vse praznike, dopuste, izostanke, boleznine, sestanke med delom in podobno. Tudi ni šlo za konjunktorno muho, ko so vsi časopisi v Jugoslaviji objavili vest, da izkoriščamo pri nas le 60 odstotkov delovnega časa, da zaradi slabe kako-

vosti izdelkov izgubimo 9 odstotkov vrednosti družbenega proizvoda letno in podobno.

Če naj bomo iskreni, vsi skupaj in vsak zase, če naj se končno iztegnemo — pa čeprav v najtoplejših počitniških dneh — potem moramo priznati, da smo prišli v zagato.

Seveda to, da v državi dela, v samoupravni družbi ljudi, kjer naj bi vsi živeli izključno od dela svojih rok, pre malo delamo, ni posebna novica.

Tako že dolgo ni skrivnost, da porabijo na primer v Franciji za izdelavo srajce od 25 do 30 minut, v Jugoslaviji pa 35 do 45 minut; kubični meter vezanih plošč dobijo v ZDA v 8 urah, v Jugoslaviji pa v 50 do 150 urah; spalnico napravijo v ZR Nemčiji v 30 do 45 urah, v Jugoslaviji v 75 do 170 urah; za proizvodnjo tone cimenta je v ZDA potrebna 1,5 ure, v Jugoslaviji pa 5,5 ure; kolo napravijo v Italiji v 60 urah, v Jugoslaviji pa v 140 urah. Vrednost proizvodnje na enega zaposlenega v naši industriji pohošstva je na primer trikrat manjša kot v razvitih državah, v industriji nafte, kemični in črni metalurgiji dvakrat, v proizvodnji strojnega orodja pa celo 5 do 6-krat, v avtomobilski trikrat, cementni

industriji štirikrat... Nekoliko boljši je položaj v kmetijstvu. To so sicer podatki iz leta 1971, toda bistveno boljši položaj tudi danes ni.

Raziskave, so tudi že zdavnaj pokazale, da dela delavce pri nas le okoli 4 ure, ves ostali čas pa je izgubljen. Odkritje tudi niso podatki, da nam storilnost dela v vsej državi vztrajno in dosledno pada. Od leta 1969, ko je bila stopnja produktivnosti dela še 5,7 odstotka, smo prišli v letu 1973 na približno 1 odstotek v celotnem gospodarstvu Jugoslavije.

Podatkov je veliko, znani so že dolgo. Pišemo in govorimo o njih.

Očitno pa je, da bi morali v sozvočju z drugimi elementi gospodarskega in obče družbenega položaja postati prav ti podatki v tem hipu povod za splošno družbeno streznitev.

Lahko bi iskali ekonomske in bolj ali manj znanstvene podlitve teze, da je sedanjí resni gospodarski položaj v državi tudi posledica takšnega "dela". Toda to je intimno prav gotovo vsakomur tako ali tako jasno.

Zato niso podatki in še podatki, ugotovitve in kar naprej še ugotovitve tisto, kar v

teem hipu resnično potrebujemo. Morali bi se vprašati, zakaj je tako in kaj storiti. Tega pa nihče dovolj jasno ne ugotavlja; tisti pa, ki so dolžni iskati rešitve in predlagati ukrepe, običajno ponujajo le vedno nove podatke.

Seveda stanje, ki ga opisujemo, nima le gospodarskih posledic. Povsem očitne so politične. Nova ustava, program ZKJ, naša splošna usmeritev predpostavljajo popolno delavčevo obvladovanje dohodka — pri ustvarjanju in pri delitvi. Ves sistem samoupravne družbe sloni na tem temelju. Tak odnos do dela, kot ga kažejo tudi citirane številke, pa objektivno prihaja v konflikt s samoupravnimi pravicami in položajem delavcev samih.

Ni mogoče deliti neustvarjenega, vsaj brez težkih dolgoročnih posledic ne. Mi pa to radi in prepogosto delamo.

V korist družbe, ki predstavlja za nas vse najuspešnejšo alternativo birokratski manipulaciji in tehnokratski odtujenosti, v korist delovnega človeka, njegovega gospodarskega in političnega položaja je, da čimprej ugotovimo razloge za sedanje stanje in jih začnemo dosledno odpravljati.

(Konec na 3. strani)

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., and holidays, 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

- Združene države: \$23.00 na leto; \$11.50 za pol leta; \$7.00 za 3 mesece
- Kanado in dežele izven Združenih držav: \$25.00 na leto; \$12.50 za pol leta; \$7.50 za 3 mesece
- Petkova izdaja \$7.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$23.00 per year; \$11.50 for 6 months; \$7.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries: \$25.00 per year; \$12.50 for 6 months; \$7.50 for 3 months
Friday Edition \$7.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 141 Thursday, Aug. 29, 1974

Uradno stališče KP Slovenije do položaja koroških Slovencev

Namestnik sekretarja izvršnega sveta predsedstva Zveze komunistov Slovenije Vlado Janežič je pretekli mesec v govoru v Črnečah, v občini Dravograd, v bližini meje Avstrije imel obsežnejši govor, v katerem je o odnosih do Avstrije in o položaju koroških Slovencev dejal, kot je poročalo ljubljansko "Delo", sledeče:

"Če ocenjujemo naše sodelovanje s sosednjo Avstrijo v zadnjih desetletjih, moramo ugotoviti, da je dobro razvito ter da obstajajo raznotere oblike uspešnega medsebojnega sodelovanja na osnovi skupnih interesov. Kljub temu so, kot je znano, še vedno ostala odprta nekatera pomembna vprašanja, ki nadaljnji razvoj uspešnega sodelovanja zavirajo. Sem sodi predvsem neizpolnjevanje in zavlačevanje uresničevanja že sprejetih obveznosti s strani Avstrije, tako tistih, ki izvirajo iz določil državne pogodbe, kakor tudi nekaterih drugih.

Izredno boleče je vprašanje vsestransko nezadovoljivega položaja slovenske narodne skupnosti na avstrijskem Koroškem in Štajerskem ter hrvaške skupnosti na Gradiščanskem. Poleg tega gre tudi za neizpolnjevanje dogovorov glede vračanja kulturnih dobrin, arhivov, o zaščiti delavcev in drugo. Uradni predstavniki Avstrije ob raznih priložnostih izražajo željo za prijateljske in dobrososedske odnose z naš deželo, vendar pa smo prisiljeni ugotoviti, da avstrijska politika te želje ni dovolj potrjevala s konkretnimi dejanji.

Za nas je popolnoma nesprejemljivo, da 20 let po podpisu državne pogodbe, ki izrecno zagotavlja pravice in svobodni razvoj slovenske in hrvaške narodne skupnosti v Avstriji, njene določbe še vedno niso uresničene. Kot opravičilo temu najvidnejši predstavniki Avstrije pripovedujejo o nekakšnem "času dozorevanja" in "psihološki predpripravi", glede uresničevanja določil državne pogodbe, ki se nanaša na manjšine in podobno. Kot je znano, mi to ravnanje ocenjujemo kot popuščanje pritisku nacionalnošovinističnih in neonacističnih sil, ki so v preteklosti povzročile toliko zla.

Znano je, da na Koroškem še vedno agresivno delujejo take organizacije, kot je Heimatdienst, ki je že pred leti najavljal, da na Koroškem ne bo miru, dokler ena izmed narodnosti in pri tem je bila mišljena slovenska, ne bo izginila. S parolo o nekakšni ogroženosti nemško govorečega prebivalstva danes ta organizacija odločno nasprotuje vsakršnem uresničevanju narodnostnih pravic koroških Slovencev in vzdržuje atmosfero pritiska in terorja. Vzdrževanje take atmosfere mora nujno pripeljati do notranjih kriz in konfliktov.

Narodna manjšina tako začenja postajati predmet spora, ne pa most graditve prijateljskih odnosov med narodi in državama. V taki atmosferi, če je takšna atmosfera prisotna daljše obdobje, lahko narodna manjšina tudi izkrvavi, še posebej, če ne bi imela odločne in vsestranske podpore matičnega naroda.

Zato si organizirane socialistične sile v Sloveniji in Jugoslaviji neprestano prizadevajo, da nudijo vso podporo slovenski manjšini v Avstriji, da bi ta lahko uspela v svoji bitki za pravice, ki so v skladu z mednarodnimi pogodbami in ki so v duhu demokratičnih načel listine ZN ter deklaracije o človečanskih pravicah.

Te reakcionarne fašistične sile, ki pritiskajo na slovensko manjšino v Avstriji, se oskrbujejo z idejami iz arzenala Hitlerjeve ideologije. Seveda smo te najbolj iznakažene ideje prisiljeni jemati resno, saj se manifestirajo v rušenju partizanskih spomenikov in skrunjenju grobov, ki bi jih Avstrija že po določilih državne pogodbe morala vzdrževati in ohraniti kot spomenike osvoboditve izpod nacističnega gibanja na tleh današnje Avstrije itd. Verjetno ravno te ideje preprečujejo, da niti eden koroški partizan, sedanjí avstrijski državlján, še vedno ni mogel prejeti odlikovanja, ki mu ga je dodelila Jugoslavija za boj v vrstah osvobodilnega in antifašističnega gibanja.

Žal se to dogaja danes, ko se v Evropi odstranjujejo anahronizmi druge svetovne vojne in odvijajo intenzivne priprave za evropsko konferenco o varnosti in sodelovanju. Da, to se dogaja v sodobni Avstriji, ki se proglasa za napredno in demokratično. V tej deželi, čeprav trideset let po porazu nacizma nekateri celo nastopajo s tezo, da je dober Avstrijec le tisti, ki je v drugi svetovni vojni izpolnil "svojo obveznost do domovine", to je, da se razumemo, tisti, ki je bil v vrstah Hitlerjeve armade. Takšno "domoljubje" je nedvomno v popolnem nasprotju z zgodovinskimi dejstvi, da je prav zmaga nad Hitlerjem pripeljala do ponovne vzpostavitve demokratične Avstrije po drugi svetovni vojni.

Prepričani smo, da je dovolj realnih možnosti za dobro sodelovanje s sosednjo Avstrijo in skupnih interesov, ki povezujejo obe državi. Prav gotovo je mogoče obsejno sodelovanje še razširiti in bistveno poglobiti, kar bi neposredno koristilo prebivalcem na obeh straneh meje. Danes je vsakomur v Evropi jasno, da zaprtost in razpihovanje nestrpnosti ne more koristiti nikomur.

Upamo, da bodo ti interesi prevladali nad ozkimi strankarskimi interesi in tudi nad dejavnostjo velikonomških, šovinističnih in nazadnjaških sil. Jugoslavija pa bo kot sopodpisnik avstrijske državne pogodbe in kot matična dežela tudi v bodoče skrbela za izpolnjevanje obveznosti do naših narodnostnih skupnosti."

Kar dober oris položaja in razmer, pa nič trdnega za njihovo izboljšanje, če bo Jugoslavija "tudi v bodoče skrbela za izpolnjevanje obveznosti do naših narodnih skupnosti", kot je doslej.

BESEDA IZ NARODA

Ob 70-letnici dr. Rajka Ložarja

New York, N.Y. — Dr. Rajko Ložar je bil rojen 29. avgusta leta 1904. v Ljubljani. Po klasični gimnaziji je študiral umetnostno zgodovino, arheologijo in filozofijo na univerzi v Ljubljani, doktoriral je na dunajski univerzi leta 1927. V Ljubljani je študiral pri profesorjih dr. Izidorju Cankarju, dr. Josipu Mantuaniju in dr. Vojislavu Moletu; na Dunaju pa med drugimi pri dr. Juliusu Schlosersu. Doktorsko delo je bila razprava o rimskih sarkofagih v Noriku in Panoniji. Dr. Ložar je bil od leta 1928. do 1940. kurator in knjižničar na oddelku za prazgodovinsko, rimsko in poznejšo arheologijo v Narodnem muzeju v Ljubljani, od leta 1940. do 1945. je bil namestnik ravnatelja in pozneje ravnatelj Etnografskega muzeja v Ljubljani. Po vojni je do leta 1950. učil na slovenskih šolah, ki jih je organizirala Zavezniška vojaška uprava na Koroškem. Od leta 1956. do 1969. je bil ravnatelj na Rahr Civic Center and Public Museum v Manitowoc, Wisconsin.

Dr. Ložar je vodil izkopavanja iz predzgodovinske dobe v Vinomeru pri Črnomlju, v Višnjem pri Krškem, v Kranju, v Grižah pri Litiji, v Novem mestu, v Valični vasi in na Gradišču na Slivnici iz keltso-rimske dobe. O teh izkopavanjih je pisal v Cas, v Glasnik Muzejskega društva, v Slovenca in v Zbornik za umetnostno zgodovino. Iz rimske arheologije je odkrival staro Emono, nad sto grobov na novo odkritih pokopališčih starega mesta in natančno določil lego rimskega mostu čez Ljubljanico. Druga najdišča iz te dobe so bila v Trojanah, na Velikem Ločniku, v Stični, na Globodolu in v Gradišču Slivnici. O naštetih najdbah je poročal v strokovno časopisje.

Iz poznejših dob, iz srednjega veka in iz časov naseljevanja Slovencev so dr. Ložarja razprave o okostnjakih in grobovih pri Bledu, o tabornem naselju Langobardov pri Kranju, o pokopališčih pri cerkvi Sv. Petra v Ljubljani iz časa naselitve Slovencev, o grobovih v Komeni, v Mengšu in Jaršah, in posebej razprave o srednjeveških glinastih posodah v Narodnem muzeju v Ljubljani.

Kot knjižničar je vodil izmenjavo publikacij iz svetovnega trga z Glasnikom Muzejskega društva v Ljubljani. Navkljub vojnim letom dr. Rajko Ložar ni le nadaljeval dela dr. Stanka Vurnika in dr. Nika Županiča v Narodopisnem muzeju v Ljubljani, razširil je muzejske zbirke, povečal konservatorsko skrb, predvsem pa je ustvaril trdne teoretične in metodološke osnove za znanstveni študij narodopisja. Rezultat teh naporov je monumentalno delo Narodopisje Slovencev. Pri prvem zvezku, ki je izšel leta 1944 so sodelovali France Kotnik, Boris Orel in Sergej Vilfan. Po vojni, od leta 1945. do leta 1950. je dr. Ložar študi-

ral značilnosti in tipologijo slovenskih kmečkih domacij na Koroškem; to delo je domala pripravljenost za tisk. O njegovem nepretrganem zanimanju za slovensko narodopisje in o skrbi za slovenski ugled in ohranjanje v svetu pričajo razprave v Zgodovinskem zborniku v Argentini, v Našem tedniku v Avstriji, v reviji The New World v Chicagu, v Ave Mariji in v Ameriški domovini (Bajke o nastanku naše zemlje, 1954; O imenih naših jedi, 1973; Milwauški Slovenci in Holiday Folk Fair, 1958; Ljubljanski grad v Ameriški umetnosti, 1967). Predvsem pa je pomembna njegova obširna razprava o Jugoslovanski umetnosti, ki je izšla v The New Catholic Encyclopedia v New Yorku leta 1966.

Od leta 1932. do 1938. je bil dr. Ložar umetnostni kritik pri Slovencu, kritike in razprave o likovni umetnosti so izšle v Času, v Domu in svetu, Planinskem vestniku, v Umetnosti, v Zborniku za umetnostno zgodovino, v nemški reviji Die Kunst in v posebnih publikacijah o Francetu Gorsetu in Janezu in Juriju Šubicu. Dr. Ložar je bil tajnik Umetnostno zgodovinskega društva, v uredniškem odboru Zbornika za umetnostno zgodovino, v upravnem odboru Narodne galerije, sodeloval je pri ureditvi Mestnega muzeja v Ljubljani. Bil je član številnih razsodišč, med drugimi za nakup slik v banski palači v Ljubljani, in o tem poročal v Kroniki slovenski mest.

Ložarjevo delo za slovensko umetnostno kritiko je pionirsko. V zari slovenske moderne, ob začetku tega stoletja, ko je slovenskim impresionistom dala priznanje dunajska kritika, in je tako prvič v slovenski likovni zgodovini evropsko kulturno središče vrednotilo slovensko ustvarjanje, takrat doma ni bilo nikogar, ki bi postavil most med narodom in tistimi, ki so prikazali slovenski dom v tako razkošnih barvnih žarometih. Slovenske umetnostne kritike pravzaprav ni bilo, še manj usmerjalne kritike. Tisto, kar je bil prav periklejski slovenski zagon, je veljalo doma za tujo učenost. Pravim: doma. Bil je le ozek krog ljudi, ki so čutili, kaj izkira na Dunaju, med njimi dr. Izidor Cankar, Franc Saleški, dr. Anton Korošec. Dr. Rajko Ložar je od tridesetih let tolmačil in usmerjal slovensko likovno oblikovanje na evropsko raven, razpel je most med slovenskim ustvarjanjem in slovenskim narodom. Sistematika in metoda njegovega dela sta daleč presegle vse, česar je bila vajena slovenska likovna kritika, ki je obstala ob Cankarjevih Obiskih. Za nas posebej, ki smo rasli in zoreli v tridesetih letih in pomagali pri slovenskem oblikovanju, ki je izhajalo in nadaljevalo slovensko krščansko tradicijo, je Ložarjevo delo nepopisno veliko prav v tem, da je prikljen na naš kulturni svet pravo tisto, kar je veljalo za tuje, da

nas je pridružil Evropi, da je pokazal, da je ustvarjanje četrte generacije in poznejših izraz slovenske duše, da je iz polarizacije prižgal ozek laser, ki je posvetil v slovenske prvine pa naj bo Maleševih Rdečih lučk ali risb o ljubezni, Goršetovega dela, pa tudi naše religiozne li-

rike. Dr. Ložarjeve razprave o slovenskem leposlovju, predvsem o poeziji, o estetiki in filozofiji kažejo, da je gledal na podrobnosti problem iz vidika prvinskih vprašanj ustvarjanja in celotnostnega narodnega kulturnega življenja. Iz njegovih neobjavljenih angleških tekstov posnemam: "Likovna umetnost, slikarstvo, kiparstvo in uporabne umetnosti so izrazila iste problematike, in ta je tudi razlog za njihovo eksistenco; zgodovina likovnih umetnosti je tako zgodovina te problematike. — Za impresionizma so ocenjevali umetnine in jih tudi odklanjali zato, ker niso bile v soglasju z idealistično ali pa naturalistično estetiko. V razpravi Brata Krajlja v luči idealistične estetike, v Križu na gori leta 1924, sem skušal pokazati, da sta oba estetski v osnovi eni in isti, da umetnik ne sme slediti normativnim principom, ki jih določajo mimo njega. Umetnost je neodvisna bitnost po svojem lastnem zakonu in mora zato slediti svojim pravilom. Umetnik naj skrbi, da ostane zvest temu načelu, naj ne prelomi pravil, ki urejajo estetski proces in delo samo." — Za take nazore pa je treba imeti svobodo za samo ob sebi umevno vrednoto. In to je pisal dr. Ložar v času, ko je bila Slovenija v kleščah med dvema, če že ne najbrutalejšima, pa gotovo najbolj patološkima tiranijama nad človekovim razumom. V času požiganja knjig, kulta nordijskega telesa in brezizglednega oživljanja afriških imperijev, pa tudi v času, ko je bilo skoraj res: The lights went out all over Europe. To ni bilo le videnje, ampak sprejetje svobode za neudržno vrednoto ustvarjanja. Proti vsakomur. To pa so podobne misli, kot jih je razvijal Jacques Maritain v svojih knjigah Art et Scholastique, posebej pa v Washingtonskih predavanjih iz leta 1952, ki so pozneje izšla v knjigi Creative Intuition in Art and Poetry, skoraj četrto stoletja pozneje in v popolnoma drugem svetu.

Moji spomini na dr. Rajka Ložarja gredo nazaj v vojna leta, ko smo pripravljali načrte za obnovo slovenskih vasi in iskali načel. Z dr. Ložarjem sem napravil več študijskih potovanj po Barju in Cerkniškem. Prav ob njem sem prišel do prepričanja, da je slovenska kmečka arhitektura moderna, ker je stvarna, ker v brezštevilnih stavbah konstrukcija narekuje obliko, in to v taki meri, da je kozolec, ta naša tiha harpa, poezija konstrukcije, čisti skeleton prevejanja s slovensko dušo, prosjoč, skoraj gotoko odmaknjen in zasnan. Še se spominjam, kako je dr. Ložar zasliševal starega mojstra, ki je sedel na kmečki peči in bogatil najino znanje s čudovitimi izrazi: "Ta človek gleda vendar v prostor. Ko je dal mero in obtesal diagonalo, prostorsko vez, je gledal v treh dimenzijah. Zares mu konvencionalni načrt ni potreben." Ložarjeva ljubezen do vsega, kar v modernem času lahko ostane, in do zavarovanja vsega, kar naj ostane ohranjeno, bi zahtevala narodno disciplino in vse drug odnos do kmetije, kot pa ga tolerira naša potrošniška družba. Doma in po svetu. Predvsem odsotnosti spoštovanja do vsega. Le balancier de l'absence d'ordre entre les quatre murs, nihalo odsotnosti utripa med štirimi stenami; Andre Breton.

Te vrstice so le skromen doprinos k Ložarjevi sedemdesetletnici. Treba je pač strokovnjakov za številna področja njegovih doprinosov k slovenski kul-

turni dediščini, predvsem pa knjižnice njegovih del. Napisal sem jih v dobri veri, predvsem pa, ker se čutim v marsičem dolžnega. Rajko, ad multos annos!

Simon Kregar

Klub slov. upokojencev v Euclidu poroča

EUCLID, O. — Poletje naglo mineva. Izrabite ugodno vreme in ne zamudite naših sej, saj so te tudi zanimive in koristne. Poleg tega se srečavamo na njih s prijatelji in znanci ter malo pokramljamo z njimi o nekdanjih in sedanjih dneh.

Predsednik Joe Birk poroča o pikniku 10. julija. Imeli smo lepo vreme, dobro godbo in tudi udeležba je bila velika. Lep dan je privabil naše člane, pa tudi članstvo drugih klubov.

Ann Mrak poroča o izletu v Campside. Prijetno smo se zabavali in postrežba je bila vsestransko zadovoljiva. Za ples sta igrala Pat in Johnny Cesen iz Fairporta. Johnny je nečak našega "strica Matica". Ann ima v načrtu še en izlet — 4. septembra v Auroro, Ohio. Tam je veliko zabavišče vsake vrste, pa tudi veliko zanimivosti — Sea World.

Ker bo to zadnji izlet v tej sezoni, uporabimo priložnost in se mu pridružimo. Ta dan bodo v zabavišču polovične cene za upokojence. Za informacije kličite Ann Mrak, tel. 531-0083.

Dom na Recher Avenue, kjer upokojenci zborujemo, bo praznično 50-letnico obstoja. Naš član Stanley Počak poroča, da bo proslava 6. oktobra.

Naš tajnik John Hrovat in njegova žena sta počitnikovala na Campside teden dni in sta bila zelo zadovoljna. Bila sta vsestransko postrežena.

Prihodnja seja bo 5. septembra v navadnih prostorih in ob običajnem času.

Na svidenje!

Mary Bozich

Poročilo pripravljalnega odbora za gostovanje "Gallusa"

Cleveland, O. — V sklad za gostovanje slovenskega koroškega pevskega zbora Jakob Petelin-Gallus iz Celovca so prispevali še naslednji darovalci:

\$50.00: g. Stanley Sega.
\$25.00: senator Frank L. Lausche (skupaj \$50.00); g. Rosie Jaklič; g. in ga. Ivan Zakrajšek.
\$20.00: g. Andrej Marolt; druž. Maks Ovnič; druž. Frank Pustotnik.

\$10.00: ga. Gabrielle Germek; g. Janez Gorican; g. Franc Kamin (skupaj \$15.00); g. Francka Opeka; g. Dušan R. Svetlič; neimenovani.

\$6.00: g. Louis Zupančič.
\$5.00: g. in ga. Lamovec.
\$2.00: g. Ernest Zupan.
\$1.00: g. Franc Sever; g. Mirko Vombergar.

S tem seznamom je dolga lista darovalcev za Gallusovo gostovanje zaključena in vsi darovi od največjega pa do najmanjšega so gostovanje omogočili. Pripravljalni odbor izreka vsem darovalcem najpriskrnejšo zahvalo in naj jim Bog obilno povrne.

Sad teh darov ne bodo le nastopi Gallusa v Fairfieldu, v Washingtonu, v Clevelandu, v Chicagu in v Torontu, sad teh darov bo tesnejša povezanost ameriških in kanadskih Slovencev s koroškimi Slovenci, ki so še vedno v trpljenju, katerih boj za narodne pravice še ni končan. Ni dvoma, da bo Gallusovo gostovanje vspodbudilo voljo koroških Slovencev, da bodo ta boj nadaljevali, ker bodo vedeli, da Slovenci v Združenih državah in Kanadi čutimo z njimi.

Danes so naši koroški gostje že na ameriških tleh. V petek zvečer med pol sedmo in sedmo uro pridejo v Cleveland. Avtobus jih bo pripeljal pred Sloven-

ski narodni dom na Holmes Avenue. Tam jim odbor in dramsko društvo Liliya pripravljajo sprejem. Vabimo vse, da pridete k sprejemu, da bo sprejem čim priskrnejši, čim večji in čim lepši.

Za koncert, ki bo v soboto, 31. avgusta ob pol sedmih zvečer v dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clairju, pa napolnimo dvorano do kraja. Peli nam bodo koroške pesmi po koroško z njim lastno mehko in lepoto in koroške pesmi so ene najlepših slovenskih pesmi.

Vsi ste tudi vabljeni na družabni večer v šolski dvorani sv. Vida, ki bo v četrtek zvečer 5. septembra, ob pol osmih in ga pripravljata gostoljubna kluba Belokranjcev in Stajercev.

V nedeljo popoldan, osmega septembra, pa prireja Slovenska pristava z odborom koroški piknik na Slovenski pristavi, ki bo poslovilna prireditelj za naše koroške goste. Pravilno bo, da se bomo od njih poslovlili v polnem številu in lepo, da bo njih obisk zastopil v njih in v nas trajen spomin, ki bo ostal neizbrisani v zavesti ameriških in koroških Slovencev.

Pripravljalni odbor
Mate Resman, predsednik
Frank Lovšin, blagajnik

"Gallus" prepeva po ZDA

Cleveland, O. — V pevskem zboru Galus, ki je prišel gostovat v ZDA in v Kanado, pojejo naslednji pevci in pevke:

1. Cvelj Ludmila, 2. Cvelj Leopold, 3. Blum Anna, 4. Feinrig Amalija, 5. Grušovnjak Marija, 6. Hribnik Peter, 7. Kampuš Janez, 8. Karner Katarina, 9. Kassl Uršula, 10. Kassl Terezija, 11. Kassl Ulrich, 12. Kassl Lieselote, 13. Kassl Aleksander, 14. Klopčič Marija, 15. Koren Magda, 16. Košir Franciška, 17. Kovačič Aneliese, 18. Prof. Kovačič Jožko, 19. Krapesch Marija, 20. Kupper Helena, 21. Kargl Veronika, 22. Leimisch Hildegard, 23. Millonig Peter, 24. Michor Pauline, 25. Milnar Stanislav, 26. Muller Valentin, 27. Oitzl Janko, 28. Olip Fortunat, 29. Olip Anton, 30. Pipp Marija, 31. Podrečnik Franc, 32. Pristovník Ferdinand, 33. Resman Magda, 34. Riedl Brigitte, 35. Sticker Magdalena, 36. Sienčnik Sonja, 37. Schellander Anton, 38. Sticker Peter, predsednik, 39. Suster Alex, 40. Tratar Janez, 41. Themel Gustav, 42. Tischler Marica, ml. 43. Tischler Marica, st., 44. Tolmaier Johanes, 45. Vošnjak Janez, 46. Vrbinc Sofie, 47. dr. Vrbinc Franc, 48. Weiss Josefina, 49. Writz Josefina, 50. Wutte Otto, 51. Zaletel Vinko, 52. Rakušek Vilibald.

Iz naših vrst

Euclid, O. — Spoštovano uredništvo! Prav lepa hvala za vaše prijazno obvestilo. Veste, sedaj na stara leta sem postala kar nekaj pozabljiva. Letošnjega 14. avgusta sem dopolnila 87 let. Ameriško Domovino pa še vedno rada berem. Če imam čas, jo kar po večkrat na dan preberem. Priloženo Vam pošiljam ček za nadaljnega pol leta. Če mi bo Bog še naprej naklonil tako dobro zdravje, Vam jo bom pa čez pol leta zopet poslala.

Želim Vam veliko sreče pri izdajanju Ameriške Domovine in Vas prav priskrčno pozdravljam! Vaša zvesta naročnica
Mary Rogell

Toronto, Ont. — Spoštovano uredništvo! Zopet je prišel čas za obnovo naročnine. Ameriške Domovine smo vedno zelo veseli in se Vam najlepše zahvaljujemo za vas Vaš trud. Ta časopis združuje in povezuje vse zavedne Slovence, izseljene po širnem svetu, ki želimo ohraniti svoj mili materni jezik. Vso srečo pri Vašem požrtvovalnem delu in prav lep pozdrav vsem!

Stanley Čemas

Drobtinice z Lemoniskega hrička

Papež Pij IX. je dosegel edinstven rekord: Vlada je sv. Cerkev 32 let. Praznoval je zlate jubileje duhovništva in škofovanja; dočkal je 86 let. Živel je v razburjani dobi. Cerkev so vražnji radikalni elementi so oblegali Vatikan. Da si ohrani življenje, je skrivoma zbežal v Gaeto 24. nov. 1848. Šele dve leti ga je težila tiara. Kmalu po begu je izvedel, da so njemu sovršne sile zasedle Rim pod vodstvom Mazzinija in Rim je postal republika. Cerkev je s tem izgubila svojo državo. Od takrat so papeži živeli v Vatikanu in v protest krivici ga ni od takrat noben Petrov naslednik zapustil. Kako je prišlo do tega, da Petrov naslednik potuje po svetu, spada pa v drugo razdobje zgodovine.

Pij IX. je bil svetnik — morada bomo še mi dočakali dne, ko bo po pravici postavljen na oltar. Saj je bil mučenik ves čas svojega papeževanja. Bil je tako osovraženi, da mu še po smrti niso dali brezverci miru. Zato so ga hoteli njemu zvesti natičem, ponoči pokopati. Pa so vseeno pogrebno procesijo napadle brezverne tolpe, ki so hotele vreči krsto z njegovim truplom v Tiberio. Komaj so jo rešili. Če je bil še po smrti tak trn v peti zasleplencem, lahko razumemo njegovo bolečino, ko je moral gledati duhovno razdejanje svojega naroda. Sicer se je pa uporniški duh tistega časa širil tudi po drugih evropskih državah in to njemu kot očetu vseh narodov ni bilo vseeno.

Naj vam povem, kako je Pij IX. postal prvi papež, ki je stopil na ameriška tla. Stoj! boste dejali, papež Pavel VI. je bil to — saj to že vsi vrbaci vedo. Zgodovina Amerike pa trdi drugače.

"Constitution" je ameriška ladja, ki si je spletla vence slave v bojih na morju. Njeni mornarji so jo ljubeče krstili za "Old Ironsides", ker je bila tako močno narejena, da so se sovršne topovske krogle kar odbijale od nje, kot bi bila iz železa. Njen trup je bil sestavljen iz ameriškega hrastovega lesa, enak njen pod in vsa oprema. Četudi so bili mornarji na morju, so vendar njih noge stopale po ameriških tleh.

"Ironsides" je križarila štiri leta po vseh morjih sveta. Leta 1848 je zopet razpela jadra. Njen cilj je bil Sredozemsko morje. Ustavila se je v pristanišču Neaplja. Njen kapitan Gwynn je slišal, da je Pij IX. zanimiva osebnost, ki rad vidi kaj novega. Poslal mu je povabilo, naj obišče ladjo.

Pij IX. se je odločil, da sprejme vabilo. Misli je namreč, da je gotovo na ladji kaj katoliških mornarjev, saj je dobival poročila iz Amerike, da število katoličanov raste. Papež je hotel dati mornarjem svoj apostolski blagoslov. Kralj Ferdinand iz Neaplja se je ponudil, da ga spremlja na tem zgodovinskem obisku.

Za ta važni dogodek se je Old Ironsides skrbno pripravila. Pod je bil poriban, vse se je svetilo v čistoči. Častniki in mornarji so si nadeli praznične uniforme in stali pripravljeni v pozoru. Papež in kralj sta prihajala vsak s svojim celim spremstvom diplomatov. Ko so se Neapolitanci zavedli, kaj se dogaja, so se ulice napolnile z občinstvom in vse velike ladje v pristanišču so se ponudile, da v svojih čolnih prepeljejo visoka gostja z vsem spremstvom do ameriške ladje. Ko so se čolni bližali "Old Ironsides", je ta pozdravila Pija IX. z 21 strel iz topa. Tudi druge ladje so sledile njenemu zgledu. Stari in novi svet sta se takrat srečala in si podala roke.

Kapitan je spremljal papeža, ko si je ogledoval ladjo. Priporočil mu je vse o nji in njeni slavni zgodovini. Papež se je vsemu čudil, posebno še dejstvu, da je imela "Old Ironsides" toliko nrostora, da je bilo v njej naloženega živeža za 6 mesecev za 450 mornarjev. Njena hitrost je bila 12½ vozlov. Velikanske bakrene žeblice in obroče je skoval za njo Paul Revere, junak revolucije. Bila bi že zaradi tega vredna občudovanja.

Ko si je papež natančno ogledal vso ladjo, se je spustil o pogovor z mornarji. Pohvalil je ladjo in moštvo v lepem govoru. Preden se je poslovil, jim je dal v spomin krasen rožni venec, ki ga je sam blagoslovil. Ta rožni venec je sedaj kot dragocennost v U.S.S. Constitution Museum v Naval Shipyards v Bostonu, kjer je ladja vsidrana. To je tudi njeno rojstno mesto. Old Ironsides je bila l. 1925 popolnoma prenovljena. Največ denarja so za takrat nabrali šolski otroci. L. 1931 je nastopila potovanje po ameriških pristaniščih, da so si jo lahko vsi Amerikanci ogledali. Maja 1934 se je vrnila v svoj rodni pristan, kjer čaka v pokoju svoje usode...

Ko je Pij IX. stopil na ladjo, je bil na ameriških tleh. On je bil torej prvi papež, katerega noga je stopila na ameriška tla.

Madeleine Semer, francoska prijateljica nemškega filozofa Nitzscheja, je vzgojila svojega sina v brezverca. Nekega dne v svoji dolgi boleznini se je očitaloče obrnil k nji: "Veš mati! Ko človek tako strašno trpi, bi moral znati moliti." On ni znal — krivda matere... Ne vem, če se je sin kdaj naučil moliti. Vem pa, da mati tega očitanja ni nikoli pozabila. Postala je verna katoličanka v pozni življenjski dobi. Živela je kot svetnica. Kje pa se naj nauči otrok moliti, če ne od matere? Mati vzgaja otroke — ne šola! Otrok bo postal človek molitve ali pa jo bo preziral v življenju. Ali bo ljubil molitev — ali se je ne bo posluževal. "Saj se bo v katoliški šoli naučil moliti!" ne velja. Kar bo Janez ljubil, bo tudi Janez spoštoval.

Mahatma Gandhi, pogan sicer, je občudoval Kristusa in se je večkrat čudil, zakaj kristjani ne živijo tako, kot je učil Kristus. Gandhi je bil mož molitve. Kar naprej in naprej je molil. Dejal je: "Molitev je ključ, ki zapre večer; in je tudi ključ, ki odpre jutro." Kako lep pesniški izraz! Tudi nam kristjanom, posebno še katoličanom, bi moral biti ta ključ drag, da bomo z njim začenjali dan in ga zapirali zvečer. Brez molitve ne moremo pričakovati blagoslavlja svojemu delu in ne brezskrbnega počitka ponoči. Molitev odpre vrata k božji luči in nas varuje pred močmi teme.

Kaj je molitev? Pogovor z Bogom — to je navadna definicija. Kardinal Faulhaber je v neki svoji pridigi dejal: "Moliti se pravi približati se Bogu z lahimi koraki otroka; z opotekajočimi koraki se mu bližati pod težkim bremenom skrbi in greha; hiteti k Bogu z zaupno domačnostjo prijatelja; leteti k Bogu na perotih ljubezni." Vsi štirje načini molitve so priporočljivi, primerni našemu dušnemu razpoloženju, v katerem se trenutno nahajamo. Če pride mo k Bogu z vriskajočim srcem ali če nam leži na njem kak kamen — On je vedno pripravljen poslušati naše zadeve... Vedno smo dobrodošli.

Gotovo je Bogu najbolj všeč molitev, v kateri ga častimo, molimo, slavimo in poveljujemo. Tu "letimo" k njemu na perotih ljubezni. Zase nič ne zahtevamo — samo to želimo, da bi ga ves svet spoznal, častil in ga ljubil. Nase pozabimo...

V prošnji molitvi pa gremo k njemu obteženi z bremenom

skrbi, greha, bolezni, izgube dragih bitij, službe itd. Saj kolikor nas je ljudi, imamo vsi brez števila potreb, dušnih in telesnih. "Prosim Te, daj mi to, daj mi ono itd." In ker je Bog, se ne naveliča poslušati naših prošnji. Usliši jih, ako vidi, da je v naše dušno dobro. Če mora kdaj odreči to ali prošnjo, nam pa da v zameno nekaj boljšega, za kar nismo prosili. Nobena molitev ni zaman. Priti mora iz srca. In stanovitna mora biti, polna zaupanja v božjo dobroto in usmiljenje. Ne smemo nehati moliti, češ saj nič ne pomaga. Kadar se bo Bogu zdelo prav, bo molitev uslišal. Sv. Monika je morala moliti za sv. Avguština 30 let. Torej ne bi smela nobena mati izgubiti poguma, ko prosi za svoje otroke, da bi se zopet vrnila na pot k Bogu. Molitve mater Bog rad uslišuje.

Kaj pa zahvalna molitev? Pravijo, da je redko. Saj se je sam Kristus pritožil nekoč glede tega. "Ali ni bilo 10 gobavcev ozdravljenih? Pa se je samo eden vrnil, da se je zahvalil in dal čast Bogu." Tako radi pozabimo na zahvalo. Prošnja molitev nam "gre bolj od rok". In vendar je zahvala druga prošnja. Prav gotovo ni Bogu všeč, ko hitro najdemo pot k njemu, kadar smo v škripci, z zahvalo se nam pa nič ne mudi.

Ko molimo, se moramo zave-

dati, s kom govorimo. Truditi se moramo, da zbrano molimo. Napraviti dober namen, da hočemo z božjo pomočjo posvetiti ves čas molitve njemu. Za nekatere pobožne duše je to lahko, tukaj pridejo v pravi tir. Mi, drugi, ki nimamo posebnega daru molitve, se pa moramo boriti z razmišljanostjo. Bog se nas usmili! A molitve oprostiti vsled tega ne smemo. Bog bodi milostljiv meni, ubogemu grešniku! Pridržanje naše revščine je Bogu všeč. Vsaj napuhneni ne moremo biti, ko vidimo, da smo take reve, ki ne znajo tako lepo, spodobno govoriti z Bogom, kot bi morali. Gospod, uči nas moliti! Da naše molitve ne bodo samo brezmišljeno blebetanje...

s. M. Lavoslava

O gospodarskih razmerah v Jugoslaviji

(Nadaljevanje s l. strani)
Gotovo jih je največ v še ne uveljavljenem s a m o upravnem sistemu, v njegovem nedoslednem izpolnjevanju, izvedenih kompromisih in birokratskih ovirah. Prav tako jih je najbrž veliko v sistemu nagrajevanja, v številnih uravnilovskih težnjah, ki se jim le šibko zoperstavljamo, pa tudi v nemogoče nizkih in nestimulativnih prejemkih plačilno najnižje kategorije delavstva.

Mnogi izhajajo iz slabe organizacije dela, ki ima med dru-

Za vsakovrstna fiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZNANILO

Vse tiskovine za društvene prireditve:

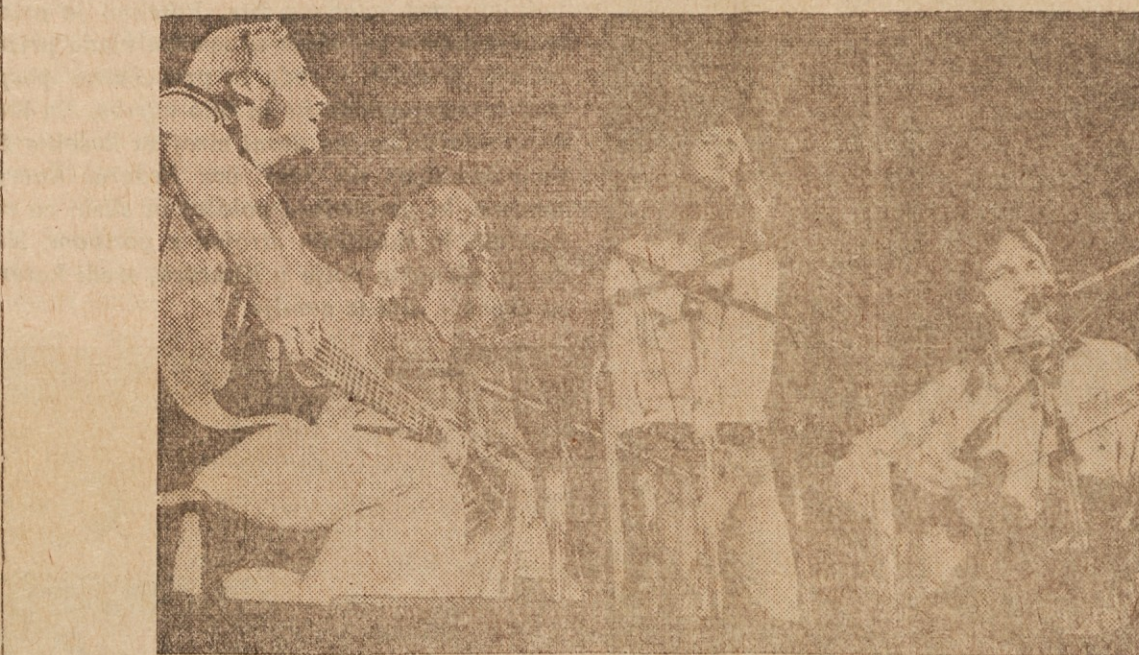
okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice.

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

SKUPNO NASTOPANJE PO ŠTIRIH LETIH — Znana "rock" skupina Crosby, Stills, Nash in Young se je po štirih letih zopet združila in se podala na pot po raznih krajih dežele, na kateri upa s svojimi nastopi zaslužiti do 10 milijonov dolarjev.

gim svoje razloge v skoraj neizdelanem sistemu odgovornosti, v naravnost nerazumni vulgarizaciji samoupravnih pravic, ki jih še vedno mnogi pojmujejo in uveljavljajo kot sinonim pravice delati to, toliko in tako, kot se njim tisti hip zazdi in za hoče.

Nekaj razlogov skriva gotovo tudi vulgarizacija sicer upravljenega boja zoper neutemeljene in nezakonite socialne razlike, veliko jih je v enačenju gospodarskih elementov ekonomske politike s socialnimi.

Številni gotovo izvirajo iz večkrat potlačene samoupravljaljske iniciative delovnih ljudi; nekateri so gotovo plod nenaklonjene družbene dejavnosti posameznikov.

Se so razlogi, gotovo. Tudi objektivne narave so, ne le subjektivne. Ni jih torej mogoče odpravljati le z zavestjo, temveč tudi z objektivnim spreminjanjem gospodarskih instrumentov in z odpravljanjem dediščine vsestransko nerazvite preteklosti.

Toda tudi z vplivanjem na subjektivno, z zavestno politično akcijo bi lahko dosegli veliko.

Res je namreč, da v množici političnih akcij prav malo govorimo o delu. Kako redko pri nas poudarjamo dolžnosti, kako preredko opozarjamo, da je treba ustvarjati in ne le deliti, kako malokrat zahtevamo več discipline in več odgovornosti prav vseh ljudi!

Bo letošnji vroči avgust začetek plodnejše jeseni? Ali pa bomo tudi za ta čas pozneje ugotavljali, da smo o delu le veliko — govorili?

Odločna zmaga vlade v Maleziji vzbuja skrbi

Vladna stranka je pri volitvah odločno zmagala, pa bo imela v parlamentu za opozicijo — kitajsko stranko.

KUALA LUMPUR, Mal. — Vlada ministrskega predsednika Abdula Razaka je pri volitvah v parlament zadnjo soboto odločno zmagala. Vse manjše malajske stranke so bile hudo poražene, ohranila pa je svojo moč kitajska "Stranka demokratske akcije" in postala tako skoraj edina opozicija v parlamentu.

Vladna stranka predstavlja skoraj izključno Malezijce, ki tvorijo precej večino prebivalstva. Kitajcev je nekaj manj, pa v vladi niso zastopani. Smatrajo se zastopljane in potiskane v stran, ko dejansko obvladujejo skoraj celotno narodno gospodarstvo.

Ta narodnostna razdelitev, ki dobiva svoj odraz v politiki, je izredno nevarna. Malezijska večina si prizadeva na vse načine ohraniti in zavarovati svoj vladajoči položaj, kitajska manjšina pa hoče temu napraviti konec. V preteklih letih je ponovno prišlo do hudih rasnih izgrediv, pri katerih je bilo mrtvih

zlasti večje število Kitajcev. Novi politični položaj bo rasno napetost preje povečal, kot jo pomirjeval, ko si bodo v parlamentu stali nasproti malezijska vlada proti kitajski opoziciji.

ZSSR ni poslala Egiptu od lani nobenih letal

KAIRO, Egipt. — Od lanskega oktobra ni Sovjetska zveza dobavila Egiptu nobenih novih vojnih letal. Egipt je svoje izgube v vojni z Izraelom — okoli 120 letal — nadomestil z letali, ki so mu jih odstopile druge arabske države.

Predsednik Sadat, ki je to dejstvo razkril, ni povedal, od katerih arabskih držav je dobil letala.

Znano je, da je Libija poslala v Egipt lani v oktobru svoja lovstva letala, ki jih je kupila v Franciji, četudi je bilo to proti določilom kupne pogodbe. Pred nekaj tedni naj bi bila Libija zahtevala vrnitev teh letal. To je sprožilo novo napetost med obema državama, ki sta še lani javno sklenili se povezati v "Arabski republiko".

Kongres ne kaže varčnosti

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Ford in Kongres govorita veliko o nujnosti varčevanja zvezne vlade in o zmanjšanju zveznih izdatkov v tekočem proračunskem letu na izpod 300 milijonov. Kongres se pri tem ne ozira dosti na omejitve izdatkov, ko gre zanj.

Za svoje lastne potrebe je v tekočem letu odobril 708 milijonov dolarjev, kar 46,9 milijonov več kot v preteklem proračunskem letu.

Dobra letina žita v ZSSR

MOSKVA, ZSSR. — V Sovjetski zvezi je žetev nekje v sredi, polovico pridelka je pospravljenega, ostalo še zori na poljih Rusije in Sibirije. Pridelke je kljub delno slabemu vremenu dober in pričakujejo, da bo dosegel 200 milijonov ton.

Lani so našli v ZSSR vseh žit za 225 milijonov ton, pa ga je veliko propadlo ob pospravljanju in v skladiščih, ki niso bila dovolj zavarovana.

Če bo pridelek dosegel 200 milijonov ton ali to količino še presegele, bo to dobra letina, ki bo krila potrebe ZSSR.

NAZNANILO

BILL ROPOS, licenciran od države Ohio da prodaja ali kupuje nepremičnine. Dela skozi urad

KOVAC REALTY
960 E. 185 St. Cleveland, Ohio

tudi
lastuje in deluje NEW YORK DRY CLEANERS, 6124 Glass Ave., Cleveland, O. Pridite osebnost ali kličite za nepremičnine 431-6465.

MALI OGLASI

BLIZU E. 185 ST.
in bulevard, skoro nov 4½ sob bungalov naprodaj, 1½ garaža.

V EUCLIDU
blizu E. 185 St. in bulevard, zidana hiša za dve družine, 5-5, dvojna garaža, lep lot, v udobni okolici.

E. 185 St.
skoro nova trgovina, zidana, klimatizirana, parkanje, pravi prostor za vsak poklic ali urad.

Kadar kupujete ali prodajate za najboljšo in zanesljivo postrežbo, kličite nas.

KNIFIC REALTY
820 E. 185 St. 481-9980

MALI OGLASI

EUCLID — ZIDAN RANČ
naprodaj krasna starejša hiša, s tremi spalnicami, jedilna soba, ognjišče, klet in garaža na lepem lotu s sadnimi drevesi. 50 x 300 \$35,900.

COLONIAL
prijazen z tremi spalnicami z delovno sobico na prvem, velika sprejemna soba, velika moderna kuhinja, klet in garaža; kompletno premodelirana hiša v bližini E. 185 St. V zgornjih dvajsetih.

EASTLAKE
na različnih ravneh, (split) najnovejše vrste, s tremi spalnicami, z aluminijem obita, rekreacijska soba. Jako čista. \$33,900.

Route 91 — Glen Drive
novi razvoj hiš, sedaj pod zgradbo, ranči, splits, s tremi spalnicami, dvojna priključena garaža. 1½ kopalnica. Polna klet. Kvalitetno delane. Kličite da vam pokažemo.

UPSON REALTY
499 E. 260 St. 731-1070
Odprto od 9. do 9. (142)

Kildeer Ave.
Near E. 185 St. income bungalow, 5 rooms down, 3 up, full basement, 2 car garage. 5 x 100 lot. Near Our Lady of Perpetual Help church and school.

Strekal Realty
481-1100 405 E. 200 692-1020 (142)

GOSTILNA NAPRODAJ
z življenjskim prostorom. Vse zidano. Vse kot novo. Dober promet, v Euclid, Ohio okolici. Dobra slovenska trgovina. Vprašajte za Knaus.

GEORGE KNAUS REALTOR
819 E. 185 St. 481-9300 (142)

NAPRODAJ
hiša za dve družini 5-5, dva garaža na E. 172 St. od Grovewood ave. Kličite po 6. uri 481-8437 ali 486-2397. (143)

EUCLID
By owner, 3 bedroom, 1½ bath, bungalow. Completely remodeled. New Sanitas and carpeting throughout. Central air, new porch and storm windows. Fenced in yard with play house and above ground pool. Ideal location. Move in condition. \$29,700. CALL 486-0519 (142)

SOBE SE ODDA
šest lepih sob, klet in garaža na E. 78 St. Kličite HE 1-5530. (142)

V najem
Odda se 5 sob odraslim. Nič otrok ali živali. Na 17817 Delavan Rd. — 531-1538. (142)

CONDOMINIUM FOR SALE
Built 5 yrs. ago as a condo, not a changed over apt. 2 bedr., 1½ baths, central air. Built-ins. Secluded off Babbitt Rd., Euclid, with pool. Currently rented for \$200 a month. Renter would like to stay 1 more yr. past October. \$23,000. 486-5684 (x)

Help Wanted — Female
ZENSKE DOBIJO DELO
za lahko sestavljenje (assembly work) Mi vas naučimo. Dnevno delo. Starost ni omejena. Kličite 781-7136 (141)

SLOVENKA
dobi delo za pripravo obeda in lahka hišna dela za starejšo žensko. Svojo sobo in kopalnico. V Euclid, O. \$75 na teden. Kličite 531-5011 ali 442-0013. (143)

MALE HELP WANTED
JANITOR WANTED
Janitor needed at St. Mary's Church. Anyone interested call 761-7740. Living quarters available. (x)

Paul Keller

CVET NAŠE VASI

To je bilo razen njej znano samo župniku, ta bo pa molčal. Nihče naj ne ve, da Boštjanov Lojze ni samo cerkveni tat, marveč da ima tudi izgubljeno življenje svojega brata Bernarda na vesti.

"Sram — sram me je — ne grem več med ljudi."

Zabičavala mu je, naj se vendar premaga; pogledala ga je in rekla:

"Saj ti vendar ni do tega, da bi mati kaj zvedeli?"

"Ne, ne! Zato sem pa vzel časopis s seboj."

"Pametno si storil. Poslušaj me: zdaj pojdeš odtod, v mesto, bom že kaj dobila zate!"

"Kdaj pa, kdaj? Oh, prosim, kmalu, kmalu!"

"Že jutri, že jutri jutraj, Tone! Zdaj pa pojdi v svojo kamrico in leži v posteljo. Jesti ti bom že sama prinesla."

"Nočem nič jesti."

"Sediva malo," je dejala Mina. Spet jo je obšla slabost.

Sedla sta na griček. Spodaj se je vasi mirno blestela v sončnih žarkih. A ondi je bila oskrunjen cerkev, ondi je bil dom Boštjanovih. Njih mogočno poslopje se je dvigalo visoko nad nizkimi hišicami.

Mina je vzela dečka v naročje. Tiho ječaje, do smrti utrujen ji je počival na prsih. Pustila ga je dolgo počivati. Slednjič je dejala:

"Ljubi moj, glej, oče so nam umrli, mati so stari in boleajo na srcu. Bernard je umrl, Lojze je propadel. Samo tebe imam še. Če bi se še ti izgubil, bi bilo tudi z menoj vse končano."

Deček je zaihtel in dejal: "Mina, samo v veselje ti bom, prav priden bom, zmeraj priden in poslušen in ne bom storil ničesar hudega."

"Upam!" je odvrnila Mina. "Bog ti pomagaj! Tebi, meni, nam vsem!"

"S častno besedo se ti zavežem, da bom zmeraj dober človek," je zaihtel Tone.

Saj bi bilo sicer tako smešno tole "s častno besedo" tega mallega moža, a zdaj je bilo žalostno, za Mino pa polno tolažbe.

"Verujem ti, Tone! Držal boš svojo častno besedo! Ti si moja tolažba in moje upanje!"

Na skrivaj je spravila Toneta doma v posteljo, nato je vprašala po materi. Mati je legla, ko ni nikjer našla časopisa. Hudovala se je na Toneta, ker ga je bil vzel s seboj na polje. Predvsem bi bila rada brala nadaljevanje romana. Tega je Mina še dobila, a zmečkano je bilo vse. Roman je bil pa v drugem delu lista ko tista grozna vest o Lojzetu.

Mati se je spet hudovala. Z Lojzetom je bila Mina zmeraj tako stroga, s Tonetom pa ne. Le kaj si paglavec upa, da izmakne časopis!

"Saj tako brž ne bo več storil kaj takega. Jutri odide iz hiše."

"Tone — odide? — Kam pa?"

"V mesto — v šolo!"

"Pa šele o veliki noči, ali ne?"

"Ne, mati, kar takoj! Počitnice so pri kraju, pouk se bo spet pričel. Zdaj je najugodnejša prilika. Z zasebnim poukom ni nič. Vidite, mati, zdaj ko je Bernard mrtev, moramo gledati, da se bo Tone veliko, veliko naučil. Tu se le potepa s svojimi tovariši okrog. Skrajni čas je že, saj bo imel skoraj dvanajst let. In o čemer kdaj sprevidim, da je dobro in potrebno, imam navado, da koj izvršim. Verujte mi, mati, da je prav tako!"

Mati jo je s takim pogledom premerila, da si je Mina dejala: Zdajle te mati sovraži.

"Ti počenjaš, kar ti je volja — z menoj, z vsemi! Zdaj mi boš

vzela še Toneta, ko sem šele Bernarda..."

Mati je več kot minuto kljubovalno jokala. Mina je mirno čakala, kdaj bo razjarjena in užalostena mati nehala jokati. Nato ji je dobrohotno prigovarjala, ji dejala, da se bo večkrat z njo peljala v mesto in obiskala Toneta, govorila ji je o počitnicah, in slednjič se ji je morala še nehote zlagati, da je namreč dobila za Toneta prav izborna stanovanje z vso oskrbo. In to stanovanje da bo prevzel nekdo drugi, če Tone že jutri jutraj ne pride tja. On pa se mora, se vendar mora česa naučiti! Saj je edini up Boštjanovih!

"Lojze je najstarejši," je trmastno odvrnila mati.

Tedaj je bilo Mini, kot bi bila vsa svinčena.

Drugo jutro, že ob petih, je Mina zbudila Toneta.

"Le korajžen bodi, Tone! Le nikar oklevati! Ti se moraš posloviiti od matere! To pot se moraš potajiti, se moraš delati vedrega, čeprav ti bo še tako težko. Mati ne smejo ničesar opaziti!"

"Bom že napravil," je dejal Tone.

Ko je Mina s Tonetom prišla k materi, se je začela žena jokati in je vzkliknila:

"Nočem — ne maram — ne pustim! Nobenega otroka nimam več, samo še tebe, Mina! Vsi drugi so odšli, vsi dobri otroci so proč, vsi, vsi!"

Spet je govorilo sovraštvo. Mina je mirno odvrnila:

"Mati, kar mora biti — mora pač biti! Nikar ne mislite, da sem brezvestna. Bolje vem ko vi, kaj se mora zgoditi s Tonetom. To mi lahko verjamete. In zgodilo se bo! Tone, poslovi se!"

Fant je na čelo poljubil mater, ki je zaprtih oči obležala, in naglo odšel iz sobe.

24.

Kar je Mina slutila, to se je tudi zgodilo: na večer sta prišla župnik in stari učenik, da bi

potolažila prizadeto družino. A kmalu sta razumela, da se smeta govoriti, in sta soglašala z Mino zaradi matere in tiho in naglo odšla. Mini sta še dejala, da navzlic vsemu še prav tako spoštujeta Boštjanove in čutita z njimi.

Kesno je že bilo, ko je odšla Mina k Sobrovki. Ženica se je ukvarjala s svojim bornim gospodarstvom. Tudi njej je bilo že znano, da so njenega Matijca vnovič zaprli. A njeno srce je že otopelo, ko je prestala zaradi sina že toliko sramote in bridkosti. Tudi danes ljudje niso prizanesli ubogi ženi in so ji brez ovinkov vse povedali.

Mina ni sedla. Naglih, a krepkih besed je dejala:

"Saj vam je znano, kaj se je zgodilo z vašim sinom in mojim bratom?"

Ženo je davilo, vendar se ni razjokala, marveč je le pokimala z glavo.

"Glejte, moja mati boleajo

na srcu. Umrli bi, če bi zvedeli, kar se je zgodilo. Nikoli ne smemo zvedeti tega. Če pridejo moja mati k vam ali pošljejo po vas in vas vprašajo glede Lojzeta, recite, da ne veste, kje je in da z vašim sinom nista nič več skupaj. To ne bo laž, saj resnično ne veste za našlov mojeg brata in z vašim sinom zares nista več skupaj. Če mi obljubite, da se boste ravnali po mojih besedah, boste od mene prejeli vsak mesec po šestdeset dinarjev. Vsak mesec, da veste! Če boste pa materi kaj povedali, ne prejmete ničesar!"

Žena ji je svečano obljubila, da bo izpolnila Minino željo. Za Sobrovko je bilo šestdeset dinarjev na mesec velik denar in ko je Mina odšla, je bila ženica še nekako hvaležna svojemu sinu Matijcu, ki ji je priskrbel tako podporo.

Domov grede se je Mina spomnila, da nima nobenega Tonetovega spričevala, s katerim bi ga

mogla jutri vpisati v realko. Spričevalo bi ji mogel dati le učitelj Novak. Sla je k župniku in njega prosila, da bi ji priskrbel pri Novaku spričevalo.

Župnik ji je dejal, da je dobro znan z ravnateljem realke, da se bo jutri s prvim vlakom odpeljal v mesto k ravnatelju in šele nato naj pride tudi Mina v šolo. Spričevalo bo že s seboj prinesel.

Jutranji hlad je pihljal krog koleselčeka, ki se je pozibaval proti mestu. Kakor včeraj, se je tudi danes Mina molče peljala. Kaj vse se je bilo že zgodilo v času med včerajšnjim in današnjim dnevom! Zvedela je do dna vso grozoto, občutila je javno sramoto, mati jo je zasovražila — in slednjič — posloviiti se mora od svojega brata, ljubljenečka svojega srca. Z njim je odhajal iz Boštjanove hiše smeh in tudi sonce. Tiho, celo nežno je slednjič nagovorila Toneta, ki je ves sključen ždel

poletje: "Se ti bo tožilo po domu, Tone?"

Saj se mu je že! Ko so dospeli na vrh klanca, se je zave-

del, da je od tu še zadnjikar videti Loko. In ves je vzdihel. Zdaj je tujina tu. Mina je dobila vedela, kaj se poraja v njem. ni ga milovala, dejala mu je

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte lo sosedu, ki še ni naročen nanjo

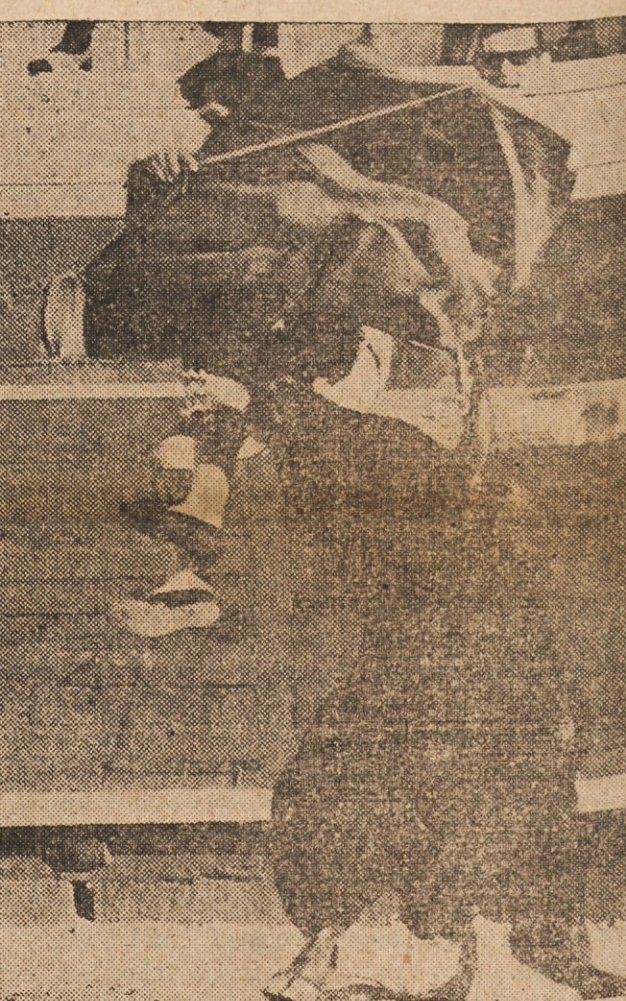
AgriCulture?

ONE-HALF OF ALL INSECT DAMAGE TO U.S. CROPS IS CAUSED BY PESTS NOT NATIVE TO THIS COUNTRY!

SOME 6,000 CROP-DAMAGING INSECT SPECIES NOT NOW IN THE U.S. THRIVE IN COUNTRIES WHOSE ECOLOGY IS SIMILAR TO OURS...

TO PROTECT OUR FOOD AND FIBER SUPPLY AGAINST THESE ALIEN INVADERS, FEDERAL INSPECTORS KEEP A CONSTANT BORDER WATCH...

IN RECENT YEARS, THEY'VE INTERCEPTED A DANGEROUS PEST EVERY 12 MINUTES 'ROUND THE CLOCK!

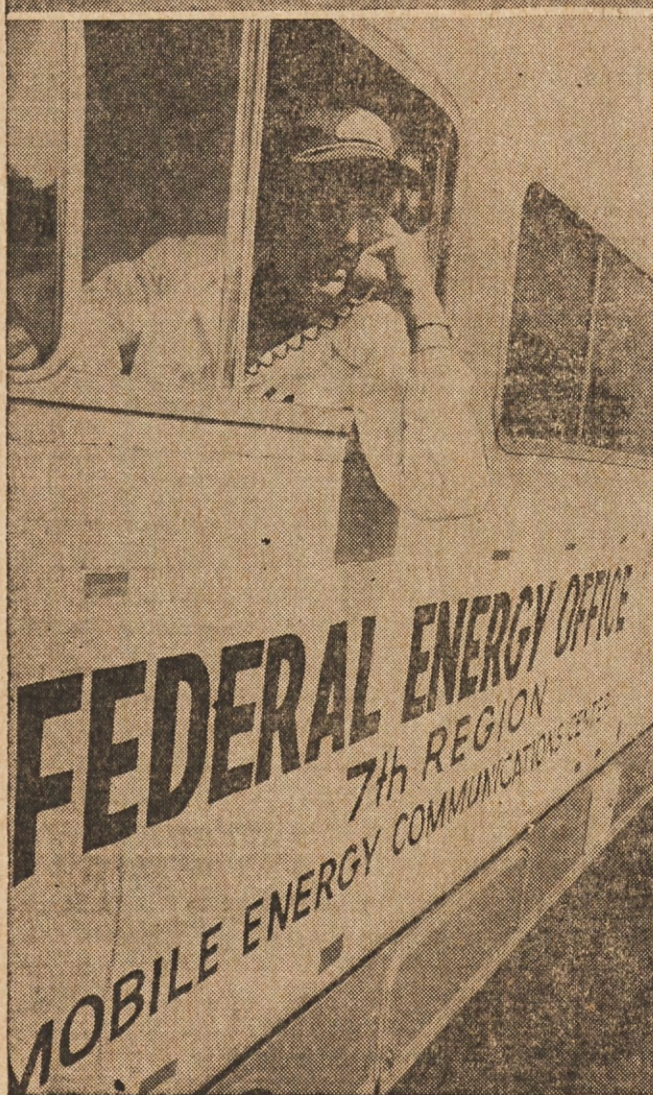

NEOBICAJEN PRIZOR — Bikoborec se je znašel zadnjič v madridski areni v tem nič kaj prijetnem in varnem položaju.

Žetev je v polnem teku ...

Začeli so na jugu v Kansasu s pšenico, pa se nato pomaknili dalje proti severu vse v Dakoto in nekateri pojdejo s svojimi stroji kar še dalje preko meje v Kanado. Letos so pričakovali izredno velik pridelek žita, pa je vreme načrte delno prekrizalo. Pomladno deževje je zavleklo setev jarih žit in korus, nato pa je suša zadržala rast mladega žita. Posebno je prizadeta korusa. Pri takem položaju se zvezna vlada prizadeva, da bi bil ves pridelek v redu in pravočasno pospravljen, da vsaj v tem pogledu ne bi bilo izgube. Na levi zgoraj vidimo mlatilnico, na desni stroj za košenje žita z njegovo oskrbnico, na levi voz Federal Energy Administration, ki pregleduje položaj in skrbi za redno oskrbo kosilnih in mlatilnih strojev z gorivom. Na desni spodaj je pšenično polje v Kansasu, sredi katerega je stroj za črpanje olja iz zemlje.

NADZIRA PROMET — Na slikah vidimo radar na George's Islandu v pristanišču Halifaxa v Novi Škotski. Stolp je visok 58 čevljev, radar na njegovem vrhu je sposoben pregledati tudi nekaj bolj daljno okolico zelo prometnega kanadskega pristanišča.

